

מגילה כט-ג

עניין: בני מערבא דמסקי לדאורייתא בתלת שנין

תקנת הארצות והוא תוספתא חילוקי דינים (והערות שם)

מז בני ארץ ישראל קורין העם הפרשה והש"ץ סדרים. בני בבל קורא הש"ץ הפרשה והעם יעמדו וישמעו מלה במלה.

ומעולם היה קשה לי, דאיך עשו בני מערבא עם שתי התוכחות שבתורת כהנים ובספר דברים, שתיקן עזרא שיקראו קודם עצרת וקודם ר"ה כדי שתכלה שנה וקללותיה, כדאיתא במס' מגילה פרק בני העיר [דף ל"א ע"ב]. אך לפי תוספתא זו ניחא, דגם בני א"י קורין כל העם כל הפרשה כמו שאנחנו נוהגין, וקראו לפני עצרת פ' בחוקותי ולפני ר"ה פ' כי תבא כדי שתכלה שנה וקללותיה כתקנת עזרא. רק הש"ץ קרא בא"י בכל שבת רק הסדר לסיים התורה בציבור אחת לשלשה שנים¹¹⁵. והסיום והעם יעמדו וישמעו מלה

(מז) בסימן זה נפלו בלי ספק שיבושים וכו'. נראה הכוונה שבני ארץ ישראל קורין פרשיות פרשיות, שעל כל פרשה שקרא הש"ץ קורין העם אח"כ, וצ"ל אינם עושין כן אלא שהעם שומעים לצד. ומש"כ סדרים נ"ל שהכוונה ענינים ענינים לצד והיינו היכא דסליק ענינא. ונ"ל שזהו לשון סדרה ענין סדרה שנוצר צראשונים צאו"ח סי' ל"ב ונשכח מאתנו לגמרי מה היא, ורק נרשם בסוף כל ספר כמה סדרים יש בכל ספר ואין אתנו יודע עד מה. הערת הגר"ע אלטשולר זצ"ל: כבר כתבתי שהכוונה על הסדרות של ארץ ישראל דמסקי אורייתא לתלת שנין כבמגילה דף כ"ט [ע"ב], וזהו מה שמלא ר"ת בסידור קדמונים סדרה כל שהולך וכותב השיטה עד חליה צתוס' מנחות (דף ל"ב ע"א) ד"ה והאידנא שהוצרכו לעשות סימן בסוף כל סדרה לדעת איה התחלת הסדר ואיה הסוף, וזה נכון.

מגן אברהם ריש סי' רפב

רפב ב (6) ביום השבת שחרית צפתיחת הארון יאמר צריך שמייה כמו שכתוב צוהר ויקהל (מ"ג ר"ו, א) (כתבים שער הכוונות ענין שחרית של שבת ד"ה ענין הס"ת). כתב הזוהר פרשת ויקהל עמוד שס"ט [שם ע"ב] אסור למאן דקרי צאורייתא למיפסק צפרשתא או אפילו מלה חדא אלא צאתר דפסק משה פרשתא לעמא לאשלמא^[א] יפסוק, ולא יפסוק מילין דשבתא אחרא צצבתא דא וכו'. נראה לי דכוונתו דאם צא לסיים הסדרה שלא במקומה המיוחד אסור, (6) אצל איש אחד מותר להפסיק אפילו במקום שלא פסק פרשה צתורה, דכולהו ז' גברי כחד חשיבי, דהא צומן התלמוד, הראשון מצרך לפנייה והאחרון לאחרייה. תדע, דהא פרשת וילא ופרשת (צלק) [מקץ]^[ב] אין צה פרשה כלל צתורה, והאיך יקראו ז' גברי, אלא ודאי כדאמרן. וכן משמע בצרכות סוף פרק קמא [יב, ב] דאמרינן כל פרשה דלא פסקה משה צאורייתא לא פסקינן, ע"ש, וקאי שם שאם רוצה לקרות הפסוק ולא יותר. ומכל מקום צריך עיון, דקורין צשני וחמישי ומפסיקין אפילו צפרשה דלא פסקיה משה, ול"ע. ועוד, דהא צמקדש היו מחלקין (7) פרשת האזינו כמו שכתוב סימן תכ"ח סעיף ה'. וצריך לומר כיון שדעתו (7) להשלימו למחר שרי, ועיין שם צוהר עמוד ש"ע [שם] צענין שני וחמישי. וגם צריך עיון, דהא צמגילה דף כ"ט [ע"ב] איתא, צמערבא מסקי לאורייתא צג' שנים, שמע מינה (8) שהיו מחלקין הסדרות, עיין מה שכתבתי סימן ל"ב סעיף ל"ב [ס"ק מה]. ומה שאומרים פסוקים צתפלה, י"ל כיון דקורא אותם דרך תחנה וצקשה שרי, כמו שכתוב סימן מ"ט צטור [צב"י

